

ARTIKEL

Urkplein in Alkmaar

Onderhoudsarme vaste planten van GreentoColour voor vergroening in Alkmaar

dinsdag 22 november 2022

Met GreentoColour brengt Griffioen Wassenaar vaste planten terug in openbare ruimte

Alkmaar is bezig met het vergroenen van de stad. Hiervoor gebruikt de gemeente onderhoudsarme vaste planten uit het GreentoColour-assortiment van [Griffioen Wassenaar](#). In 2020 kreeg [Stadswerk072](#) opdracht van het stadsbestuur om in zeven jaar tijd 50.000 m2 steen te veranderen in groen. Na drie jaar is dat al bij 30.000 m2 gelukt. De speerpunten van Alkmaar zijn biodiversiteit en klimaatadaptatie; vaste planten dragen hieraan bij. De Noord-Hollandse stad kreeg hiervoor onlangs een nationale prijs en vertegenwoordigt hiermee Nederland voor de European Green Cities Award-verkiezing. Vasteplantenkwekerij Griffioen Wassenaar begon al in 2006 met het concept GreentoColour. Het doel is om vaste planten terug te brengen in de openbare ruimte.

Auteur: Rosanne de Boer

In de afgelopen 15 jaar heeft Griffioen Wassenaar in samenwerking met partners ruim 5.000 projecten aangelegd volgens het concept GreentoColour. De kwekerij, die al in 1923 werd opgericht en dus bijna haar 100-jarig bestaan mag vieren, heeft een missie: het terugbrengen van vaste planten in de openbare ruimte, van stadspark tot rotondes en andere verkeersgeleiders. Het concept GreentoColour is gericht op gemeenten en andere grootgrondeigenaren en groenbeheerders. 'Het idee van onderhoudsvrije vaste planten voor stadsvergroening ontstond rond 2006', vertelt algemeen directeur Stefan Verbunt. 'Toen we gemeenten benaderden met het concept, waren we niet verbaasd dat ze niet direct interesse toonden. Vaste planten hadden het imago dat ze veel onderhoud nodig hebben. Men wilde vooral heesters en dergelijke, omdat die vrijwel onderhoudsvrij zouden zijn. Daarom moesten we bij de eerste aanvraag een contract ondertekenen waarin stond dat Griffioen zou opdraaien voor de onderhoudskosten als die hoog zouden uitvallen.' De kwekerij deed dat. 'Zoals we verwachtten, hoefden we niet te betalen, omdat bleek dat onze vaste planten wel degelijk weinig onderhoud nodig hebben. Toen dat bekend werd in andere gemeentes, kregen we van alle kanten aanvragen binnen.'

'Vaste planten hadden het imago dat ze veel onderhoud nodig hebben'

[klik om te delen op Twitter](#)

Onkruidarm

GreentoColour is nu in het hele land te vinden. 'Met Alkmaar hebben we al lange tijd een goede band.' Griffioen is met GreentoColour één van de partijen die betrokken zijn bij een groot project op het Urkplein in Alkmaar. Maar liefst 3.500 m² wordt op de schop genomen. Voor veel andere plaatsen in de stad, zoals de Molenbuurt, de Grote Kerk en het Spieghelplein, heeft Griffioen de afgelopen jaren al vaste planten geleverd. 'Een ander groot project is het park Oosterhout. Hier is ook een vlinder- en insectentuin. Er staan vaste planten als aster, *Geranium* 'Rozanne', *Nepeta* (kattenkruid) en *Nectaroscordum*, een bijenlokkend bolgewas', vertelt Frank Groeneweg. Hij is ontwerper en adviseur bij Griffioen Wassenaar. 'Door de snelle dichtgroei zijn de GreentoColour-vaste planten onkruidarm en vragen ze weinig onderhoud.' Afhankelijk van de soort gebruikt Griffioen gemiddeld acht planten per vierkante meter. 'Dit om zo snel mogelijk een dekkend resultaat te krijgen.' De ontwerpers van Griffioen bekijken met de opdrachtgever welke planten op welke plaats passen en kijken daarbij ook naar zaken als strooizout en de grondsoort. 'Er is keuze uit circa 150 soorten. Denk bijvoorbeeld aan anemoon en aster. Door de klimaatverandering krijgen sommige planten het moeilijker, andere juist makkelijker. We kijken altijd naar de plaats en zoeken de juiste plek voor de juiste plant. We letten er bijvoorbeeld op of er rond de planten veel verstening is. Stenen en asfalt houden warmte vast.'

Daalmeerplein in Alkmaar, een goed voorbeeld van het bloeiende resultaat van een andere GreentoColour aanplant in Alkmaar

Substraten

Grondverbetering is een essentieel onderdeel van GreentoColour. Voor het geschikt maken van de bodem zijn in samenwerking met een aantal leveranciers speciale GreentoColour-substraten gemaakt. Deze voegen een flinke hoeveelheid langdurig werkende organische meststoffen toe aan de bodem, die de ontwikkeling van jonge planten stimuleren. Deze organische stof zorgt voor een betere structuur van de bodem, wat helpt om natte periodes te doorstaan en in droge periodes water vast te houden. Gewassen staan er vitaler bij en drogen minder snel uit. 'Na zeer droge periodes oogt het bovengrondse deel van de planten soms afgebrand, maar na een flinke regenbui leven ze weer op. Het ondergrondse deel blijkt vaak sterk genoeg om te kunnen overleven in dergelijke stresssituaties', vertelt Groeneweg.

Na de winter worden de vaste planten met een speciale mulchmachine in één keer extreem kort gemaaid en gemulcht. Hierdoor blijft het organischestofgehalte in de bodem beter op peil. Dat scheelt ook in de onderhoudskosten. Er kan volstaan worden met één keer bemesten. Door het maaien en mulchen vernieuwen de vaste planten zich elk jaar. Dit zorgt voor een langere levensduur. 'Biodiversiteit krijgt bij ons ook steeds meer aandacht. We kiezen daarom soorten die bijen en vlinders aantrekken, zoals ook bolgewassen.'

'Vanwege de biodiversiteit kiezen we soorten die bijen aantrekken, zoals ook bolgewassen'

[klik om te delen op Twitter](#)

Waterinfiltratie

In Alkmaar verzorgt Stadswerk072 het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Stadswerk072 kreeg opdracht om de Noord-Hollandse stad te vergroenen, met bijzondere aandacht voor biodiversiteit. Naast biodiversiteit staat klimaatadaptatie hoog op de agenda. Zo zijn er zogeheten Aquaparkers aangebracht onder het Urkplein. Je kunt het plein een waterbufferende parkeerplaats noemen die bij extreme regenval water opvangt en tijdelijk onder de grond opslaat. Hoe dit in de praktijk werkt? De open structuur van de betonplaat die er ligt, zorgt voor waterinfiltratie. De ruime uitsparingen in de betonplaat geven water de kans om snel in de grond te trekken en bieden diverse plantensoorten een goede groeiplaats. Er is gekozen voor kruidenplanten. Die moeten aan allerlei eisen voldoen: door auto's overreden kunnen worden, bestand zijn tegen zowel extreme regenval als droogte en tegen strooizout in de winter. 'De wielen van de auto's staan op verharding. Als je goed parkeert, rij je niet over de planten', legt senior projectleider Paul Weidema van Stadswerk072 uit. Hij is blij met de nationale prijs van de competitie European Green Cities, die hij met Stadswerk072 in ontvangst mocht nemen. 'Veel gemeentes hadden één locatie uitgekozen voor stadsvergroening. Wij hadden ons met meerdere plaatsen aangemeld, waaronder het Urkplein. Een kleine delegatie van Stadswerk072 zal aanwezig zijn bij de bekendmaking van de winnaar en de prijsuitreiking van de European Green Cities Award op 8 december in Parijs.'

Jort Bos en Paul Weidema van Stadswerk072

Water

'Anders dan op veel andere plaatsen waar vaste planten van GreentoColour staan, verzorgen wij van Stadswerk072 zelf de aanleg en het onderhoud. Griffioen heeft in het begin gecheckt of we dit volgens de GreentoColour-principes deden en was tevreden.' Het ontwerp en de keuze van de vaste planten laat Stadswerk072 wel aan de ontwerpers van GreentoColour over. Griffioen staat ervoor in dat de vaste planten van hun kwekerij weinig onderhoud vergen en Weidema onderstreept dat. 'De eerste jaren na de aanplant heeft de beplanting uiteraard wel extra aandacht nodig om goed aan te slaan en een dekkend resultaat te krijgen. Als de planten er al enkele jaren staan, sta je in extreem droge periodes regelmatig voor de keuze: laat ik de natuur zijn gang gaan of geef ik extra water? Als je in een droge periode *Persicaria* in elkaar ziet storten, weet je dat hij niet dood is, maar er volgend jaar weer staat. Geef je dan water of laat je de plant verdorren en eerder in herfststemming komen?'

'We zoeken bij vergroeningsprojecten altijd naar mogelijkheden voor hergebruik van stenen'

[klik om te delen op Twitter](#)

Urkplein

'Op het Urkplein hebben we stenen verwijderd op een stuk grond van maar liefst 2.700 m². We zoeken bij de vergroeningsprojecten altijd naar mogelijkheden voor hergebruik van deze stenen. Ze kunnen bijvoorbeeld dienen als ballast voor zonnepanelen', vertelt Weidema. Jort Bos van Stadswerk072 zei in een vorig artikel in Stad+Groen over het Urkplein: 'Het was vroeger eigenlijk één grote parkeerplaats. Er waren 62 parkeerplekken. Straks zijn er nog 32. Meestal willen buurtbewoners er meer parkeerplaatsen bij hebben, maar hier is het andersom. De buurt zit helemaal niet verlegen om meer parkeerruimte; de bestaande ruimte werd nauwelijks gebruikt. Er is genoeg plaats voor groen, veel groen.' Dat gaf volop kansen voor vergroening. In totaal werden er 55 bomen geplant. 'Vrijwel alle kastanjes die op het Urkplein stonden, moesten gekapt worden. Ze waren aangetast door de kastanjabloedingsziekte', legt Weidema uit. Vanwege de biodiversiteit zijn er maar liefst 21 verschillende boomsoorten neergezet, waaronder veel inheemse soorten. In november werden de vaste planten van GreentoColour geplant. 'Het najaar is een goede periode voor aanplant. Bij de keuze van de soorten vaste planten was er veel aandacht voor biodiversiteit. Er zitten diverse soorten bolgewassen tussen die grote aantrekkingskracht op insecten hebben', zo licht Weidema toe.

Stefan Verbunt (l), algemeen directeur bij Griffioen en Frank Groeneweg, ontwerper en adviseur bij Griffioen Wassenaar